

Îngrijirea persoanelor vârstnice și geriatrie

Îngrijirea pacienților cu afectarea termoreglării

- **Definiție:** afecțiuni caracterizate prin alterarea echilibrului termic
- **Cauze:**
 - Adăpost, alimentație și circulație inadecvată
 - Boli infecțioase
- **Manifestări clinice**
 - Manifestări generale
 - Fatigabilitate
 - Manifestări specifice
 - Hipotermia: degerături, AVC, IM, tulb. respiratorii
 - Hipertermia: deshidratare, dificultăți de alimentație, tulb. cardio-respiratorii și de eliminare
- **Evaluare**
 - diferențierea gradului de alterare a tegumentului în caz de degerături
- **Materiale necesare**
 - FO
 - Analize

Îngrijirea pacienților cu afectarea termoreglării

- Asistenta trebuie să cunoască că la vârstă înaintată ↓ capacitatea termogenetică, este afectată circulația, în special cea periferică, ↓ catabolismul și MB, dar și aportul alimentar; pericolul maxim e reprezentat de hipotermie
- Măsurarea temp. corpului cu mare atenție (sublingual sau oral poate să nu fie reală; ideal – rectal; termometrele să fie gradate corespunzător pt. a detecta temperature inferioare celei de 35 de grade
- În hipotermie: încălzire exterioară (lenjerie caldă, mediu cu atmosferă corespunzătoare – exerciții fizice ușoare, ! atenție la detectarea precoce a hipotermiei
- Hipertermia apare mai rar și doar în condiții de căldură atmosferică excesivă (în afara febrei)
- Adm. trat. prescris

Îngrijirea pacienților cu integritatea tegumentelor afectată

- **Definiție:** grup de afecțiuni ale tegumentului, cu distrugerea integrității acestuia
- **Cauze:**
 - peteșii și hematoame: deficiență vitaminică, tulb. de coagulare, traumatisme
 - cianoză: insuf. pulm. și/sau cardiovasculară
 - icter: boli gastro-intestinale, ciroză, hepatopatii, patologie biliară
 - paloare: anemie, hipovascularizație, insuficiență arterial
 - eritem: infecție sau inflamație, ischemie indusă de presiune
 - varicozități și stază a membrelor inferioare, insuficiență venoasă sau hipertensiune venoasă cronică
- **Manifestări clinice**
 - Manifestări generale
 - Stare de discomfort
 - Manifestări specifice
 - Peteșii și hematoame, cianoză, icter, paloare, eritem, varicozități și stază a membrelor inferioare
 - Aspect: neted, atrophic în insuficiența arterial, aspru în hipotiroidism, uscat în ↓ secreției sebacee și sudoripare
 - Tegument lucios, neted, imobil în edem
 - Leziuni – erupții, cicatrici, arii de discontinuitate
- **Evaluare**
 - Turgor ↓ când ↓ elasticitatea și rezistența tegumentului (↓ colagenul și hidratarea)
- **Materiale necesare**
 - FO
 - Analize

Îngrijirea pacienților cu integritatea tegumentelor afectată

- **Recunoașterea modif. de temp. și a semnificației acestei modificări**
 - diferență între trunchi și extremități (temp. central, periferică)
 - diferența dintre mb. inf. În insuficiența vasculară unilaterală
 - ↑ în inflamație, hipertiroidism
 - ↓ în hipotiroidism sau alte cauze de hipotermie
- **Recunoașterea leziunii – erupții, cicatrici, arii de discontinuitate**
 - excrescențe noi: schimbări normale coresp. vârstei sau leziuni anormale
 - eczeme: artrită, insuf. venoasă cr.
 - infecții: bacteriene, virale, fungice
 - tăieturi, abraziuni
 - băătăuri, leziuni dureroase de presiune, eroziune
 - flictene
 - ulcere de gambă: insuf. venoasă și arterial
 - erupții

Îngrijirea pacienților cu integritatea tegumentelor afectată

- **Igienă tegumentară**

- miros neplăcut din cauza igienei deficitare, incapacității de autoîngrijire, incontinenței, infecțiilor
- condiții favorizante pt. leziuni la niv. pliurilor cutanate
- incapacitatea de autoîngrijire a piciorului, unghiilor, zonei anale și genitale
- infectare cu: păduchi, scabie

- **Inspecția regulată a teg. pacientului cu insistare asupra zonelor predilecte leziunilor (reconsiderate și în funcție de patologia particular a fiecărui caz: mb. inf., zonă de decubit, unghii**

- **↓ intensității presiunii și a timp. de acțiune asupra teg.**

- schimbarea poz. de decubit
- supravegherea zonelor predilecte escarelor de decubit (occipital, sacrat, omoplați, calcâie)
- schimbarea riguroasă a lenjeriei, întinderea ei perfectă
- toaleta riguroasă a pacientului, în special a celui cu incontinență urinară sau fecală

Îngrijirea pacienților cu integritatea tegumentelor afectată

- **↓ intensității presiunii și a timp. de acțiune asupra teg.**
 - păstrarea teg. în stare optima de nutriție, hidratare și elasticitate prin mobilizare, ex. fizic, alimentație echilibrată (vit., săruri min., lichide)
 - utilizarea saltelelor cu relief, cu aer, perne; evitarea saltelelor cu mat. plastic, ce fav. transpirația și lezarea teg.
 - dietă bogată în protein
- **Tratament**
 - Participarea la tratarea lez. teg. și a țes. moale, deformărilor, inf. superficiale și ulcerățiilor
 - Participarea la tehnici de excizie a unghiilor și de corecție a diformităților (hallux valgus)
 - Trat. lez.: met. chirurgicale, chimice, enzimatice cunoscute

Îngrijirea pacienților cu alterări ale somnului

- **Cele mai frecvente perturbări ale somnului sunt insomnia și apneea de somn**
- **Cauze:**
 - spitalizarea, instituționalizarea, zgomotele și efectele lui nocive, dieta dezechilibrată, anxietatea și alte tulb. psihice
 - consum. de medicamente și droguri, alcoolul, deprimante sau stimulante SNC
 - boli asociate: psihice dar și organice, sdr. apneei în somn, boli pulm. (hipoventilație alveolară), boli cardiovasc. care duc la hipoxie, eventual hipercalnie

Îngrijirea pacienților cu alterări ale somnului

- **Manifestări clinice:**

- **Manifestări generale:**

- Apatie
- Fatigabilitate

- **Manifestări specifice:**

- insomnie: somn neodihnitor cu multe treziri, eventual scurt ca și durată, somnolență diurnă, modif. de conștiență, de capacitate intelectuală și de tonus
- apneea de somn: încetarea respirației pt. perioade scurte de timp, ↓ reducerii oxigenării – trezind pacientul înainte de a se termina complet faza de somn REM

Îngrijirea pacienților cu alterări ale somnului

- **Paraclinic:**

- modif. EEG

- **Evaluare:**

- FO
- EEG

- **Cunoașterea partic. tulb. de somn:**

- sunt în marea majoritate nemulțumiți de somnul lor și la vârste înaintate ↑ consum. de sedative și hipnotice
- ↓ durata somnului sub 7 ore pe noapte și chiar sub 5 ore pe noapte
- ↑ nr. trezirilor în timpul nopții (fragmentarea somnului) și modif. celor 4 stadii ale somnului
- dezorganizarea ritmurilor biologice (ritmul circadian somn-veghe este influențat de ciclurile zi/noapte, activitate/repaus și programul alimentar)
- Stimulii externi (lumină/întuneric, răsărit/apus) sunt recepționați atenuat de vârstnici, mai ales de cei izolați, explicând somnolența, ațipirea diurnă și insomniile nocturne

Îngrijirea pacienților cu alterări ale somnului

- **Identificarea cauzelor tulb. de somn și înlăturarea lor**
- **Supravegherea somnului pacientului pt. a culege date obiective**
- **Asigurarea condițiilor optime (liniște, ventilație, lumină, psihoterapie, activitate în timpul zilei, alimentație coresp.), program pe 24 de ore cu alternare somn activitate**
- **Evitarea alcoolului, consum. de cafea sau preparate pe bază de cafeină sau teină**
- **Aplicarea tehnicilor de relaxare**
- **Tratament**
 - adm. rațională a medicației sedative și hipnotice, antidepressive, stimulente respiratorii

Îngrijirea pacienților cu durere

- **Definiție:** totalitatea afecțiunilor care duc la stimularea terminațiilor nervoase ce det. perceperea durerii
- **Cauze:**
 - Cancer
 - IMA
 - Boli artrozice
- **Manifestări clinice:**
 - Durere de intensitate variabilă, cu localizări diferite
 - Disconfort, fatigabilitate
- **Diagnostic diferențial**
 - diferențierea durerii în funcție de cauză
- **Materiale necesare:**
 - FO

Îngrijirea pacienților cu durere

- **Identificarea cauzelor și tipului de durere (acută, cronică) și tratarea acesteia**
- **Cunoașterea faptului că durerea este diferită la vârstnici deoarece:**
 - ↓ pragul de excitabilitate a receptorilor dureroși, somatici și vegetativi
 - În fruntea listei stă durerea din: artrită, boală coronariană – angină, spondiloză cervicală, hernie de disc, fracturi, claudicație intermitentă, osteoporoză, tumori, neuropatii, boală Paget, amputații, vasculite, nevralgie trigeminală, osteomielită, constipație

Îngrijirea pacienților cu durere

- **Cunoașterea faptului că durerea este diferită la vârstnici deoarece:**
 - Durerea din apendicită este prezentă, dar prezentarea la consult de specialitate, diagnostic corect și intervenție chirurgicală este mai tardivă (54% din vârstnici față de 90% la tineri)
 - Durerea din ulcer nu este prezentă la o treime din vârstnici (↓ sensibilitatea viscerală) și ↑ consum. de AINS
 - În IM durerea este ↓ la 2/3 din vârstnici, iar la vârste foarte înaintate (85 de ani) devine nulă

Îngrijirea pacienților cu durere

- **10 reguli privind îngrijirea durerii:**
 - Întreabă întotdeauna despre durere
 - Să nu subestimezi niciodată efectele potențiale ale durerii cronice asupra condiției generale și calității vieții pacientului
 - Acceptă aprecierea pacientului asupra caracterului și intensității durerii
 - Fii riguros în asistarea durerii; un diagnostic corect va duce la cel mai eficient tratament
 - Tratează durerea pt. a facilita alte proceduri diagnostice; nu aștepta ca diagnosticul să confirme suferința

Îngrijirea pacienților cu durere

- **10 reguli privind îngrijirea durerii:**
 - Utilizează combinații medicamentoase, non-medicamentoase când este posibil
 - Mobilizează pacientul, fizic, psihic, și social; implică-l în propria terapie
 - Utilizează corect antialgicele: începe cu doze ↓, ↑ treptat și foarte lent, administrează dozele exacte și anticipează efectele secundare
 - Anticipează și asistă activ anxietatea și depresia
 - Reevaluează răspunsul la tratament; după terapie să ↑ la maxim statusul funcțional și calitatea vieții

Îngrijirea pacienților cu durere

- **Cunoașterea regulilor combaterii durerii în cancer:**
 - Durerea trebuie combătută
 - Pt. tratarea durerii se adm.: AINS (aspirina, diclofenac), apoi codenal, morfină
- **Explicarea faptului că morfina:**
 - Nu scurtează viața pacientului
 - Se adm. după un orar bine stabilit
 - Pt. a preveni durerea nocturnă se poate adm. seara doză dublă de morfină
 - Morfina se poate lua independent de alimentație
 - Nu trebuie combinată cu alcool
- **Tratament**
 - adm. trat. prescris

Îngrijirea pacienților cu ileostomie, colostomie

- **Definiție:** modalitatea temporară sau definitivă de eliminare a conținutului colo-rectal printr-un orificiu de neoformație realizat chirurgical
- **Cauze:**
 - Boala Crohn
 - Ischemia peretului colic
 - Polipoză familială a colonului
 - Boală diverticulară a colonului
 - Cancer colo-rectal
 - Cancer anal
 - Leziuni ano-rectale severe
 - Radioterapie cu afectarea anselor intestinale

Îngrijirea pacienților cu ileostomie, colostomie

- **Manifestări clinice**
 - **Manifestări generale**
 - Stare de disconfort
 - **Manifestări specifice**
 - Prezența stomei
- **Investigații**
 - Evaluarea stomei
 - FO

Îngrijirea pacienților cu ileostomie, colostomie

- **↑ gradului de independență**
- **Cunoașterea modif. Induse de colostomie (psihologice, sexuale, etc.)**
- **Educarea pacientului să nu facă eforturi fizice foarte mari**
- **Educarea pacientului să se readapteze la viața activă, să evite izolarea socială**
- **Supravegherea stomei pt. a depista modif. de tipul: ischemie, prolaps, retracția, stenoza, hernierea**

Îngrijirea pacienților cu ileostomie, colostomie

- **Supravegherea și îngrijirea tegumentului din jurul stomei, verificând posibilitatea apariției dermatitei de contact det. de adeziv, a modif. det. de schimbarea cu întârziere a aplicației**
- **Evaluarea mărimii stomei pt. a evita contactul datorită nepotrivirii pungii colectoare**
- **Sprijinirea pacientului să se obișnuiască cu noua lui imagine**
- **Combaterea stărilor depresive**

Îngrijirea pacienților cu ileostomie, colostomie

- **Îngrijirea tegumentului din jurul stomei:**
 - Îndepărtarea pungii colectoare murdare
 - Spălarea tegumentului cu apă și săpun neutru
 - Tamponare cu material moale
 - Aplicarea noii pungi colectoare
 - ! NU se utilizează antiseptice, săpunuri iritante, uleiuri
 - ! Se folosesc doar când e necesar: cremele tip barieră, benzile protectoare

Îngrijirea pacienților cu ileostomie, colostomie

- **Cunoașterea componentelor dispozitivului utilizat la pacienții cu stomă:**
 - Pungă (închisă – pt. materii fecale sau drenaj – pt. fecalele fluide din ileostomie), piesă de aplicare pe tegument (dintr-o bucată pt. cei cu abilități de aplicare sau din 2 bucăți pt. a reduce iritația și a putea fi lăsate pe loc pt. mai mult timp), pungi clare (permit vizualizarea conținutului și a calităților acestuia) sau opace (pt. pacienții foarte sensibili)
 - Accesorii: plasture cu cărbune pt. absorbția mirosurilor, folie subțire pt. acoperirea tegumentului (pt. a ↓ umezirea tegumentului), deodorante, capișon pt. acoperirea stomei

Îngrijirea pacienților cu ileostomie, colostomie

- **Dietă pt. a modifica volumul, consistența și mai ales mirosul mat. fecale (! un regim prea strict va duce la malnutriție și va fi deprimant)**
 - Regim bogat în proteine, sărac în grăsimi
 - Inițial se evită fructele, salatele crude
 - Consumarea de ceaiuri, lichide în cantități normale
 - Evitarea băuturilor alcoolice
 - Explicarea faptului că o parte din modif. sexuale pot să aibă nu numai o cauză psihologică ci și fiziologică
 - Metoda ideală de contracepție după stoma – chirurgie este prezervativul sau vasctomia
 - Explicarea faptului că pacientul poate să facă baie sau să înoate
- **Tratament**
 - adm. trat. prescris